

Marek A. Cichocki o polityce historycznej w programie „Pegaz”

W pierwszym odcinku programu „Pegaz” wyemitowanym po przerwie wakacyjnej na antenie TVP Kultura gośćmi prowadzącego Krzysztofa Koehlera byli Marek A. Cichocki i Rafał Chwedoruk. Rozmowa dotyczyła polityki historycznej, kampanii Narodowego Czytania oraz sztuki antyfaszystowskiej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące Narodowego Czytania, Cichocki podkreślił, jak cenne jest to zjawisko, zwłaszcza w obliczu zanikającej już w Polsce tradycji czytania. – Ta inicjatywa wskazuje również na coś głębszego, czego oczywiście sama nie jest w stanie rozwiązać, ale sygnalizuje ona pewien ważny problem, kultury jako wspólnoty komunikacji, rozumienia, wspólnych idei i wartości. To jest już znacznie głębsza i poważniejsza praca, która związana jest z pytaniem o współczesny kanon polskiej literatury i kultury, czy Polacy tworzą jeszcze we współczesnym świecie wspólnotę rozpoznawania się poprzez literaturę i poprzez kulturę. Myślę, że to wskazanie jest bardzo ważne, bo ono kieruje naszą uwagę w tę stronę – dodał.

Następnie dyskusja płynnie przeniosła się na temat polityki historycznej. Koehler zaczął tu od polecenia książki „Polityka historyczna” jednego z gości, Rafała Chwedoruka. Toczyła się ona wokół kwestii tego, kto powinien tę politykę historyczną prowadzić, w jaki sposób, i czy byłoby problemem toczenie jej jawnie na korzyść

państwa. Co do ostatniego, Cichocki zwrócił uwagę na polityczność historii: – W książce Michała Łuczewskiego „Kapitał Moralny” pojawia się stwierdzenie, że Niemcy mogli zbudować swój historyczny prestiż i ów moralny kapitał, na podstawie przyznania się do winy i pewnej „transgresji” ponad swoje zbrodnie popełnione w XX w. Moim zdaniem Polacy powinni raczej budować ją na dumie – stwierdził. Dodał również, że nacisk na prowadzenie w Polsce polityki historycznej bierze się z tego, że nasze doświadczenie historyczne opowiedziane zostało nie przez nas, ale „za nas”. Kolejnym natomiast aspektem, jego zdaniem, jest nieistnienie państwa polskiego w XIX w., kiedy to zaczynała się kształtować swoista pamięć narodowa.

Rozmowę prof. Cichocki podsumował zwracając uwagę na to, że doświadczenie polskie składało się nie tylko z totalitaryzmu niemieckiego, ale również z bycia w bloku wschodnim. To mówiąc, polecił książkę Ewy Thompson „Zrozumieć Rosję. Święte szaleństwo w kulturze rosyjskiej”. – Przez tę książkę można zrozumieć nie tylko to, co działo się przed rewolucją bolszewicką, ale też to, co działo się w trakcie trwania komunizmu rosyjskiego – przyznał. Rafał Chwedoruk natomiast polecił biografię Ludwika Cohna „Od PPS-u po KOR” autorstwa Przemysława Prekiela. Zwrócił uwagę na to, że antyfaszystowskie „trzy strzały” oznaczają sprzeciw odnośnie faszyzmu, monarchii i komunizmu.

Obejrzyj w TVP VOD